

ΓΑΛΑΖΙΑ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

ΤΣΑΡΛΣ ΝΤΙΚΕΝΣ

Όλιβερ Τουίστ

MINΩΑΣ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Σειρά: Γαλάζια Βιβλιοθήκη

Συγγραφέας & τίτλος πρωτοτύπου:
CHARLES DICKENS, *Oliver Twist*

Παραγωγή: ΜΙΝΩΑΣ Α.Ε.Ε.
1η έκδοση: Ιανουάριος 2012

© Εικονογράφηση εξωφύλλου: Σπύρος Γούσης
Διασκευή – Επιμέλεια κειμένου: Δημήτρης Καραδήμας
Προσαρμογή εξωφύλλου – Σελιδοποίηση: Ιάκωβος Ψαριδής

Copyright © για την παρούσα έκδοση:
Εκδόσεις ΜΙΝΩΑΣ
Τ.Θ. 504 88, 141 10 Ν. Ηράκλειο, ΑΘΗΝΑ
τηλ.: 210 27 11 222 – fax: 210 27 76 818
www.minoas.gr • e-mail: info@minoas.gr

ISBN 978-960-481-742-9

ΤΣΑΡΛΣ ΝΤΙΚΕΝΣ

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Διασκευή: Δημήτρης Καραδήμας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Ένα από τα διάφορα φιλανθρωπικά ιδρύματα μιας πόλης, που για πολλούς λόγους δε θα 'θελα να αναφέρω, ούτε και να της δώσω φανταστικό όνομα, είναι κι ένα ίδρυμα που βρίσκει κανείς σε όλες τις πόλεις, μικρές ή μεγάλες: το άσυλο των απόρων. Σ' αυτό το άσυλο μια μέρα γεννήθηκε το παιδί που έδωσε το όνομά του σ' αυτό το βιβλίο.

Αν και δεν υποστηρίζω καθόλου ότι το να γεννηθεί κανείς σ' ένα άσυλο είναι μια αξιοζήλευτη τύχη, για την περίπτωση του Όλιβερ αυτό ήταν σωτήριο. Βέβαια, δυσκολεύτηκε πολύ να συνηθίσει στο μηχανισμό της αναπνοής, που είναι τόσο απλός και συνάμα απαραίτητος για τη ζωή μας. Για κάμποση ώρα, ξαπλωμένος πάνω στο μάλλινο στρωματάκι του, βρισκόταν μεταξύ ζωής και θανάτου... Τώρα, αν τις στιγμές εκείνες τον περιτριγύριζαν προσεκτικές γιαγιάδες, θειάδες όλο αγωνία, έμπειρες

παραμάνες και σοφοί γιατροί, θα πέθαινε σίγουρα, δεν υπάρχει αμφιβολία. Καθώς όμως δίπλα του βρισκόταν μια γριά παραμάνη του ασύλου, μισομεθυσμένη από την πολλή μπύρα, καθώς και ο ενοριακός γιατρός, που κάτι τέτοιες ξαφνικές δουλειές τις έκανε με το ζόρι, ο Όλιβερ αντιμετώπισε τη φύση μονάχος του. Το αποτέλεσμα; Έπειτα από μερικές γοερές κραυγές, ο Όλιβερ ανάπνευσε, φταρνίστηκε, ειδοποιώντας έτσι το άσυλο για το καινούριο βάρος που έπεφτε στην ενορία. Είναι αλήθεια πως τέτοιες δυνατές φωνές δεν τις περίμενε κανείς από ένα αγόρι που μόλις είχε γεννηθεί και ίσα ίσα πριν από λίγο πάλευε με το θάνατο!

Καθώς ο Όλιβερ έδινε αυτό το πρώτο σημάδι της αναπνοής του, η μπαλωμένη κουβέρτα που σκέπαζε ακατάστατα το σιδερένιο κρεβάτι κουνήθηκε, μια νεαρή γυναίκα ύψωσε με κόπο το κεφάλι της αφήνοντας να φανεί το χλωμό της πρόσωπο και πρόφερε με δυσκολία αυτά τα λόγια:

– Αφήστε με να δω το παιδί μου κι ας πεθάνω!

Ο γιατρός καθόταν με το πρόσωπο γυρισμένο στη φωτιά, τρίβοντας πότε πότε τα χέρια του για να ζεσταθούν.

Μόλις η νεαρή γυναίκα μίλησε, σηκώθηκε, προχώρησε προς το προσκέφαλό της και είπε με αναπάντεχη καλοσύνη:

– Α, δεν πρέπει να μιλάς για θάνατο ακόμα!

– Ο Θεός να την ευλογεί! μπήκε στη μέση η παραμάνη. Ο Θεός να την ευλογεί, αλλά όταν φτάσει στα χρόνια μου και θα έχει κάνει δεκατρία παιδιά, όπως εγώ, και θα

της έχουν πεθάνει όλα εκτός από δύο, αλλιώς θα σκέφτεται. Ο Θεός να την ευλογεί! Αχ! Το τι είναι να είσαι μάνα, σκέψου το!

Όλα αυτά τα αισιόδοξα βέβαια και παρηγορητικά λόγια για μια νεαρή μητέρα δεν έφεραν αποτέλεσμα. Η άρρωστη κούνησε το κεφάλι της και άπλωσε τα χέρια της στο παιδί.

Ο γιατρός το απόθεσε στην αγκαλιά της. Αυτή κόλλησε τα χλωμά χείλη της με λαχτάρα στο μέτωπό του. Πέρασε τα δάχτυλά της πάνω στο πρόσωπό του, κοίταξε με βλέμμα παγωμένο γύρω της, αναρίγησε, έπεσε πίσω στο μαξιλάρι της και ξεψύχησε. Την έτριψαν στο στήθος, στα χέρια και στους κροτάφους. Αλλά το αίμα είχε σταματήσει για πάντα να κυλά στις φλέβες της.

– Τελείωσε, είπε ο γιατρός.

– Α, τη φτωχή, ώστε έτσι; είπε η παραμάνα μαζεύοντας την τάπα του μπουκαλιού, που της είχε πέσει στο μαξιλάρι καθώς έσκυβε να πάρει το μωρό. Την καημένη!

– Δεν είναι ανάγκη να με φωνάξετε αν κλαίει το παιδί, είπε ο γιατρός φορώντας τα γάντια του. Βέβαια θα είναι ανήσυχο, δώστε του όμως λίγο ζεστό.

Έβαλε το καπέλο του και, πηγαίνοντας προς την πόρτα, στάθηκε δίπλα στο κρεβάτι.

– Ήταν ωραία κοπέλα. Από πού ήρθε;

– Την έφεραν χτες το βράδυ, απάντησε η γριά. Τη βρήκαν πεσμένη στο δρόμο. Φαίνεται πως θα περπάτησε πολύ, γιατί τα παπούτσια της ήταν ξεχαρβαλωμένα. Καθένας όμως δεν ξέρει από πού ήρθε, ούτε πού πήγαινε.

Ο γιατρός έσκυψε πάνω στο πτώμα της κοπέλας και ύψωσε το δεξί της χέρι.

— Η ίδια παλιά ιστορία, όπως βλέπω, είπε κουνώντας το κεφάλι του. Δε φοράει βέρα. Καληνύχτα!

Ο γιατρός πήγε για φαγητό και η παραμάνα άρχισε να φασκιώνει το μωρό.

Ο νεογέννητος Όλιβερ Τουίστ ήταν μια θαυμάσια απόδειξη για τη δύναμη που έχει το ρούχο! Τυλιγμένος στην κουβέρτα, που ως τότε ήταν το μοναδικό του ρούχο, δεν ξεχώριζε αν ήταν παιδί άρχοντα ή ζητιάνου. Θα ήταν δύσκολο και για τον πιο προσεκτικό παρατηρητή να τον τοποθετήσει στη σωστή κοινωνική θέση. Τώρα όμως, καθώς η γριά παραμάνα τον τύλιγε στα παλιά και κιτρινωμένα από την πολλή χρήση πανιά, έμπαινε στην αληθινή του θέση, γινόταν το παιδί μιας ενορίας, το ορφανό του ασύλου, το ταπεινό, πονεμένο και πεινασμένο παιδί, το προορισμένο για ξυλιές και κακομεταχείριση, που όλοι θα το περιφρονούσαν και που κανένας δε θα το συμπονούσε.

Ο Όλιβερ ξεφώνιζε με όλη του τη δύναμη. Αν μπορούσε να ξέρει πως ήταν ορφανός, αφημένος στις τρυφερές φροντίδες του προσωπικού και των επιτρόπων, σίγουρα θα φώναζε ακόμα πιο δυνατά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Τους επόμενους οχτώ με δέκα μήνες ο Όλιβερ τρεφόταν με ξένη τροφή. Η διεύθυνση του ασύλου ανακοίνωσε στην ενοριακή επιτροπή την άθλια κατάσταση του ορφανού. Η ενοριακή επιτροπή ζήτησε να μάθει από τη διεύθυνση του ασύλου αν υπήρχε εκεί καμιά γυναίκα που θα ήταν σε θέση να του προσφέρει το γάλα που χρειαζόταν. Η επιτροπή του ασύλου απάντησε ότι δεν υπήρχε. Μετά απ' αυτό, η ενοριακή επιτροπή αποφάσισε να στείλει τον Όλιβερ στην «έπαυλη», σ' ένα παράρτημα δηλαδή του ασύλου, κάπου τρία μίλια μακριά. Εκεί, είκοσι με τριάντα κακότυχα παιδιά κυλιούνταν στο χώμα όλη μέρα, χωρίς να ταλαιπωρούνται με πολύ φαΐ ή βαριά ρούχα, κάτω από τη μητρική επίβλεψη μιας μεσόκοπης γυναίκας.

Σαν έκλεισε τα εννιά του χρόνια, ο Όλιβερ Τουίστ ήταν ένα χλωμό, λεπτό αγόρι, κοντούτσικο και μικροκαμωμέ-

νο. Αλλά η φύση ή η καταγωγή του τον είχε προικίσει με ένα γερό μυαλό, που μπόρεσε μια χαρά να αναπτυχθεί, παρ' όλη τη φτωχή δίαίτα του ιδρύματος. Έτσι, έγινε εννιά χρόνων.

Είχε γενέθλια κι όμως βρισκόταν κλεισμένος στην καρβουναποθήκη μαζί με δυο άλλους νεαρούς, έπειτα από ένα γερό ξυλοφόρτωμα, γιατί είχαν το θράσος να υποστηρίξουν πως πεινούσαν.

Ξαφνικά, η κυρία Μαν, η καλή διευθύντρια του ασύλου, είδε τον κύριο Μπαμπλ, τον ενοριακό επίτροπο, να προσπαθεί να ανοίξει την εξώπορτά της.

– Θεέ και Κύριε! Εσείς είστε, κύριε Μπαμπλ; είπε η κυρία Μαν βγάζοντας το κεφάλι της από το παράθυρο, με φωνή που πρόδινε χαρούμενη έκπληξη. Συγχρόνως ψιθύρισε βιαστικά στη Σουζάνα, την υπηρέτρια, να βγάλει τον Όλιβερ και τους φίλους του από την αποθήκη και να τους πλύνει αμέσως.

– Κύριε Μπαμπλ, πόσο χαίρομαι που σας βλέπω, πόσο χαίρομαι!

Βέβαια, ο κύριος Μπαμπλ ήταν ένας χοντράνθρωπος ανίκανος να ανταποκριθεί σ' αυτό το ανοιχτόκαρδο καλωσόρισμα. Απεναντίας, έδωσε στην πορτούλα μια κλοτσιά και μήηκε μέσα.

– Ω, Θεέ μου! είπε η κυρία Μαν τρέχοντας προς το μέρος του, είχα κλειδώσει γι' αυτά τα αξιολάτρευτα παιδάκια. Περάστε μέσα, κύριε, παρακαλώ, κύριε Μπαμπλ, περάστε μέσα!

Αυτή η όλο ευγένεια πρόσκληση θα είχε βέβαια μαλα-

κώσει την καρδιά και νεκροθάφτη ακόμα, δεν είχε όμως κανένα αποτέλεσμα στον επίτροπο.

— Νομίζετε, κυρία Μαν, ρώτησε ο κύριος Μπαμπλ κουνώντας το μαστούνι του, πως είναι πρόπον ν' αφήνετε τους υπαλλήλους της ενορίας να περιμένουν στην εξώπορτά σας, τη στιγμή που έρχονται για δουλειές της ενορίας σχετικά με τα ορφανά; Μήπως σας διαφεύγει, κυρία Μαν, το γεγονός ότι είστε μισθωτή υπάλληλος της ενορίας;

Ο κύριος Μπαμπλ είχε μεγάλη ιδέα για τη ρητορική του δεινότητα. Και ήταν ευχαριστημένος από την επίδειξη του. Χαλάρωσε λιγάκι.

— Λοιπόν, κυρία Μαν, πρόσθεσε με φωνή πιο ήρεμη, οδηγήστε με μέσα, γιατί έρχομαι για μια υπόθεση και πρέπει να σας μιλήσω.

Η κυρία Μαν έμπασε τον επίτροπο σ' ένα μικρό δωμάτιο, του έδειξε μια καρέκλα και τοποθέτησε με προσοχή το καπέλο και το μαστούνι του σ' ένα τραπεζάκι μπροστά του. Ο κύριος Μπαμπλ σκούπισε τον ιδρώτα από το μέτωπό του, έριξε μια ματιά στο καπέλο του και χαμογέλασε. Μάλιστα, χαμογέλασε! Βλέπετε, και οι επίτροποι είναι άνθρωποι και μερικές φορές χαμογελούν!

— Μη με παρεξηγήσετε γι' αυτό που θα πω, είτε η κυρία Μαν με μια γλυκύτητα που σκλάβωνε, περπατήσατε πολύ, αλλιώς δε θα σας το πρότεινα. Θα πιείτε κάτι, κύριε Μπαμπλ;

— Ούτε σταγόνα! είπε ο κύριος Μπαμπλ κουνώντας αρνητικά το δεξί του χέρι.

– Κι όμως, νομίζω πως θα πειείτε, επέμεινε η κυρία Μαν, η οποία είχε παρατηρήσει τον όχι και τόσο απόλυτο τόνο της φωνής του. Μια γουλίτσα με λίγο κρύο νερό κι ένα κομματάκι ζάχαρη.

Ο κύριος Μπαμπλ ξερόβηξε.

– Τι είναι; ρώτησε.

– Είμαι υποχρεωμένη να έχω λίγο απ' αυτό, για να ρίχνω στο ζεστό των παιδιών, όταν δεν αισθάνονται καλά, απάντησε η κυρία Μαν καθώς άνοιγε ένα ντουλάπι. Είναι τζιν, κύριε Μπαμπλ, δεν πρόκειται να σας απογοητεύσω.

– Δίνετε στα παιδιά ζεστά, κυρία Μαν; ρώτησε ο κύριος Μπαμπλ χωρίς να χάνει καμιά λεπτομέρεια από την προετοιμασία του ποτού.

– Α, ο Θεός να τα ευλογεί! Τους δίνω, κι ας μου κοστίζει πανάκριβα. Δεν μπορώ να τα βλέπω να υποφέρουν.

– Είστε μια ευγενική ψυχή, κυρία Μαν!

Τη στιγμή εκείνη, η διευθύντρια απόθεσε το ποτήρι μπροστά του.

– Με την πρώτη ευκαιρία θα το αναφέρω στην επιτροπή, συνέχισε ο κύριος Μπαμπλ και πήρε το ποτήρι στα χέρια του. Τους φέρεστε σαν αληθινή μητέρα. Πίνω ευχαρίστως στην υγεία σας, κυρία Μαν, είπε και το κατέβασε μονορούφι. Και τώρα στη δουλειά μας, είπε βγάζοντας ένα δερμάτινο σημειωματάριο. Ο Όλιβερ Τουίστ έγινε εννιά χρόνων σήμερα...

– Ο Θεός να τον ευλογεί, τον διέκοψε η κυρία Μαν, και με την άκρη της ποδιάς σκούπισε τα μάτια της.

– Και μολονότι προσφέραμε δέκα λίρες και μετά εί-

κοσι και παρ' όλες τις υπεράνθρωπες προσπάθειες της ενοριακής επιτροπής, δεν μπορέσαμε να ανακαλύψουμε ποιος ήταν ο πατέρας του ή η μητέρα του.

– Και πώς συμβαίνει να έχει όνομα; ρώτησε όλο έκπληξη η κυρία Μαν.

– Εγώ το βρήκα, είπε περήφανα ο κύριος Μπαμπλ.

– Εσείς, κύριε Μπαμπλ;

– Μάλιστα, εγώ, κυρία Μαν. Στα παιδιά αγνώστων γονέων δίνουμε ονόματα με αλφαβητική σειρά. Το τελευταίο ήταν Σ και το ονόμασα Σβαμπλ. Αυτό ήταν Τ και το ονόμασα Τουίστ. Το επόμενο θα είναι Υβέν και το άλλο Φίλκινς. Έχω έτοιμα ονόματα μέχρι το Ω. Μετά θ' αρχίσουμε πάλι από το Α.

– Είστε σοφός άνθρωπος, κύριε Μπαμπλ!

– Ποιος ξέρει; Μπορεί και να είμαι! είπε ο επίτροπος φανερά ικανοποιημένος από το κομπλιμέντο. Ο Όλιβερ είναι πολύ μεγάλος για να μένει εδώ. Η επιτροπή αποφάσισε να τον πάρει πίσω στο άσυλο. Γι' αυτό ήρθα. Θέλω να τον δω.

– Αμέσως, είπε η κυρία Μαν και βγήκε βιαστικά.

Λίγο αργότερα ξαναμπήκε οδηγώντας προστατευτικά τον Όλιβερ, ο οποίος στο μεταξύ είχε μισοπλυθεί από το κάρβουνο που του σκέπαζε τα χέρια και το πρόσωπο.

– Υποκλίσου στον κύριο, Όλιβερ!

Ο Όλιβερ έκανε μια υπόκλιση τόσο στον επίτροπο όσο και στο καπέλο του πάνω στο τραπέζι.

– Θέλεις να έρθεις μαζί μου, Όλιβερ; είπε ο κύριος Μπαμπλ.

Ο Όλιβερ ήταν έτοιμος να απαντήσει πως θα πήγαινε οπουδήποτε, αρκεί να έφευγε απ' αυτό το καταραμένο μέρος, αλλά κρατήθηκε μόλις είδε το απειλητικό ύφος της κυρίας Μαν πίσω από την καρέκλα του επιτρόπου. Η πλάτη του είχε νιώσει πολύ καλά τη χερούκλα της κυρίας Μαν.

— Δε θα έρθει και η κυρία μαζί; ρώτησε ο πιτσιρίκος.

— Όχι, αυτό δε γίνεται. Θα έρχεται όμως να σε βλέπει.

Αυτό δεν παρηγόρησε και πολύ το παιδί. Παρόλο όμως που ήταν παιδί ακόμα, είχε την εξυπνάδα να προσποιηθεί πως λυπόταν για το χωρισμό. Δεν ήταν δύσκολο γι' αυτόν να αναλυθεί σε δάκρυα. Εξάλλου πεινούσε και η πλάτη του πονούσε ακόμη από τις ξυλιές. Έτσι, ο Όλιβερ έκλαψε πολύ φυσικά. Η κυρία Μαν τον φίλησε χίλιες φορές και του έδωσε μία φέτα ψωμί με βούτυρο. Δεν ήταν ανάγκη να φαίνεται και πολύ πεινασμένος όταν θα έφτανε στο άσυλο...

Με τη φέτα στο ένα χέρι και το καφετί κασκέτο της ενορίας στο άλλο, ο Όλιβερ με τη συνοδεία του κυρίου Μπαμπλ εγκατέλειψε το φρικτό εκείνο σπίτι.

Δεν είχε ούτε ένα τέταρτο που μπήκε στο άσυλο, όταν ο κύριος Μπαμπλ τού ανήγγειλε ότι έπρεπε να παρουσιαστεί στο συμβούλιο αμέσως. Και δίνοντάς του μια δυο μπαστουινές για να ξυπνούν τα αίματα, τον οδήγησε σ' ένα μεγάλο, ασβεστωμένο δωμάτιο, όπου καμιά δεκαριά ευτραφείς κύριοι κάθονταν γύρω από ένα τραπέζι. Στην κορυφή, στρογγυλοκαθισμένος σε μια ψηλή πολυθρόνα, βρισκόταν ένας χοντρός κύριος με κόκκινο πρόσωπο.

– Υποκλίσου στο διοικητικό συμβούλιο, του είπε ο κύριος Μπαμπλ.

Ο Όλιβερ σκούπισε τα δάκρυα που τρεμόπαιζαν στα βλέφαρά του και χαιρέτησε προς το τραπέζι.

– Πώς σε λένε, παιδί μου; ρώτησε ο κύριος από την ψηλή πολυθρόνα.

Ο Όλιβερ τα είχε χαμένα με τόσους ευγενείς κυρίουσ απέναντί του. Και καθώς ο επίτροπος του έδωσε μια γερή σκουντιά από πίσω, απάντησε τόσο σιγανά, που σχεδόν η φωνή του δεν ακούστηκε καθόλου. Ένας κύριος με άσπρο γιλέκο, κρίνοντας απ' όλα αυτά, δήλωσε πως το παιδί εκείνο ήταν ηλίθιο.

– Άκουσε, παιδί μου, είπε ο πρόεδρος. Ξέρεις, φαντάζομαι, πως είσαι ορφανός.

– Τι σημαίνει αυτό, κύριε; ρώτησε ο καημένος ο Όλιβερ.

– Εγώ σας το είπα, το παιδί αυτό είναι καθυστερημένο, είπε ο κύριος με το άσπρο γιλέκο.

– Σιωπή! πρόσταξε ο πρόεδρος. Ξέρεις πως δεν έχεις γονείς και πως ανατράφηκες από την ενορία, έτσι δεν είναι;

– Μάλιστα, κύριε, αποκρίθηκε ο Όλιβερ κλαίγοντας γοερά.

– Γιατί κλαις; τον ρώτησε ο κύριος με το άσπρο γιλέκο.

Του φαινόταν παράδοξο. Για ποιο πράγμα θα μπορούσε να κλαίει αυτό το παιδί;

– Αρκετά! Σε φέραμε εδώ για να σε μορφώσουμε και να μάθεις μια χρήσιμη τέχνη, είπε ο πρόεδρος με το κόκκινο πρόσωπο.

— Γι' αυτό θ' αρχίσεις να ξαίνεις στουπί από αύριο το πρωί στις έξι, συμπλήρωσε ο κύριος με το άσπρο γιλέκο.

Ο Όλιβερ, με την προτροπή του επιτρόπου, υποκλίθηκε προς το συμβούλιο και μετά οδηγήθηκε σ' ένα μεγάλο δωμάτιο, όπου ξάπλωσε σ' ένα σκληρό κρεβάτι. Εκεί έκλαψε με λυγμούς πολλή ώρα, ώσπου, νανουρισμένος από το ίδιο του το κλάμα, αποκοιμήθηκε.

Η τραπεζαρία, όπου έτρωγαν τα παιδιά, ήταν ένα μεγάλο, πλακόστρωτο δωμάτιο με ένα καζάνι στη μια άκρη. Ο διευθυντής, ζωσμένος με μια ποδιά και βοηθούμενος από δυο γυναίκες, μοίραζε από εκεί το φαγητό στα παιδιά. Ο Θεός δηλαδή να το κάνει φαγητό, γιατί ήταν ένας σκέτος χυλός με αλεύρι, κι από το χυλό αυτό τα παιδιά έπαιρναν κάθε φορά μία μερίδα μονάχα και ούτε κουταλιά παραπάνω. Μόνο σαν ήτανε γιορτή τούς δίνανε κι από εκατό γραμμάρια ψωμί στο καθένα. Οι караβάνες τους δε θέλανε ποτέ πλύσιμο, γιατί τα παιδιά, πεινασμένα, τις έγλειφαν και τις έξυναν με το κουτάλι τους μέχρι που τις έκαναν να αστράφτουν.

Μόλις τελείωναν το φαγητό, τα παιδιά περικύκλωναν το καζάνι, ρίχνοντάς του λαίμαργες ματιές. Έγλειφαν τα δάχτυλά τους. Τα αγόρια έχουν, γενικά, μεγάλη όρεξη. Ο Όλιβερ Τουίστ και οι φίλοι του άντεξαν εκείνο το μαρτύριο της πείνας για τρεις μήνες. Στο τέλος όμως εξαγριώθηκαν τόσο πολύ, που ένα ψηλό αγόρι, ασυνήθιστο ως τότε σε τέτοια βασανιστήρια, γιατί ο πατέρας του είχε μια μικρή ταβέρνα, δήλωσε σοβαρά στους συντρό-

φους του πως, αν δεν του έδιναν και δεύτερη караβάνα με χυλό κάθε μέρα, θα έτρωγε ζωντανό το αγόρι που κοιμόταν δίπλα του τη νύχτα!...

Κι όπως τα μάτια του γυάλιζαν αγριεμένα, τον πίστεψαν όλοι. Κι αποφάσισαν, έπειτα από σύσκεψη, να ζητήσουν από το διευθυντή περισσότερο φαγητό. Ο κλήρος έπεσε στον Όλιβερ Τουίστ.

Έφτασε το βράδυ. Τα παιδιά πήραν τις θέσεις τους. Ο διευθυντής, με την ποδιά του μάγαιρα, στάθηκε δίπλα στο καζάνι. Τα παιδιά παρατάχθηκαν και, όταν σερβιρίστηκε ο χυλός, έκαναν μια μεγάλη προσευχή. Ο χυλός καταβροχθίστηκε αμέσως. Τα παιδιά κάτι ψιθύρισαν το ένα στο άλλο και κάνανε νόημα στον Όλιβερ. Οι διπλανοί του τον σκουτούσαν. Αυτός, αν και μικρός, σπρωγμένος από την πείνα, σηκώθηκε με θάρρος. Προχώρησε προς το διευθυντή, με την караβάνα και το κουτάλι στο χέρι, και είπε, παραξενεμένος κι ο ίδιος με την τόλμη του:

– Θα ήθελα λίγο ακόμα φαγητό, κύριε.

Ο διευθυντής ήταν ένας χοντρός, καλοζωισμένος άνθρωπος. Κι όμως χλώμιασε μεμιάς. Κοίταξε για μερικά δευτερόλεπτα κατάπληκτος το νεαρό αντάρτη. Οι βοηθοί του είχαν παραλύσει και τα παιδιά έτρεμαν από το φόβο τους.

– Τι; είπε στο τέλος με σβησμένη φωνή.

– Θα ήθελα λίγο ακόμα φαγητό, κύριε, ξαναείπε ο Όλιβερ.

Ο διευθυντής τον χτύπησε στο κεφάλι με την κουτά-

λα, τον άρπαξε στα χέρια του κι άρχισε να φωνάζει τον επίτροπο.

Το συμβούλιο συνεδρίαζε όταν ο κύριος Μπαμπλ όρμησε, κατακόκκινος από την έξαψη, στο δωμάτιο και είπε απευθυνόμενος προς τον πρόεδρο:

— Κύριε Λίμπκινς, με συγχωρείτε! Ο Όλιβερ Τουίστ ζήτησε κι άλλο φαγητό!

Όλοι ανατρίχιασαν. Τρόμος ζωγραφίστηκε στα πρόσωπά τους.

— Ζήτησε κι άλλο φαγητό! είπε ο κύριος Λίμπκινς. Ηρεμήστε, Μπαμπλ, κι απαντήστε μου. Κατάλαβα καλά; Ζήτησε κι άλλο, αφού είχε φάει την κανονική του μερίδα;

— Ακριβώς, κύριε, απάντησε ο Μπαμπλ.

— Αυτό το παιδί θα καταλήξει στην κρεμάλα, είπε ο κύριος με το άσπρο γιλέκο. Το βλέπω καθαρά!

Ακολούθησε μια ζωνρή συζήτηση. Ο Όλιβερ κλείστηκε στην απομόνωση και το άλλο πρωί μια ανακοίνωση στην πόρτα του ασύλου γνωστοποιούσε ότι προσφερόταν αμοιβή δέκα λιρών σε όποιον άντρα ή γυναίκα θα έπαιρνε τον Όλιβερ Τουίστ από το ενοριακό άσυλο για μαθητευόμενο σε οποιαδήποτε τέχνη ή επάγγελμα.

— Ποτέ δεν ήμουν περισσότερο βέβαιος για κάτι, είπε ο κύριος με το άσπρο γιλέκο, διαβάζοντας το άλλο πρωί την ανακοίνωση, απ' όσο είμαι βέβαιος πως το παιδί αυτό μια μέρα θα κρεμαστεί!

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Ο Όλιβερ έκλαψε μερόνυχτα ολόκληρα. Κάθε πρωί ήταν υποχρεωμένος να πλένει την αυλή, κάτω από τη στοργική επίβλεψη του κυρίου Μπαμπλ, ο οποίος για να του τονώσει την κυκλοφορία του αίματος και για να τον προφυλάξει από πιθανό κρουστικό επεισόδιο, του χτυπούσε γερά την πλάτη με το ραβδί του.

Ενώ η υπόθεση του Όλιβερ πήγαινε τόσο καλά, κάποιος κύριος Γκάμφιλντ, καπνοδοχοκαθαριστής, κατέβαινε μια μέρα το δρόμο του ασύλου, σπάζοντας το κεφάλι του με τι τρόπο θα πλήρωνε το νοίκι του, πολύ καθυστερημένο ήδη. Πάνω στην απελπισία του, η ματιά του έπεσε στην ανακοίνωση του ασύλου. Βλαστημώντας, έδωσε μια δυνατή γροθιά στο κεφάλι του γαιδάρου του, τον τράβηξε γερά από το χαλινάρι κι άρχισε να διαβάζει την ανακοίνωση. Ενθουσιάστηκε όταν είδε πως το ποσό ήταν ακριβώς αυτό που είχε ανάγκη.

Δίνοντας μια καινούρια γροθιά στο κεφάλι του γαιϊδά-ρου του, ο κύριος Γκάμφιλντ μπήκε στο άσυλο. Τον πήγανε στην αίθουσα του συμβουλίου.

— Η ενορία έχει ένα παιδί για μαθητευόμενο, είπε. Αν θέλετε να έχει μια καλή θέση, είμαι έτοιμος να το πάρω.

— Είναι ένα επάγγελμα πολύ βρόμικο, παρατήρησε ο κύριος Λίμπκινς, και έχουν δει πολλά παιδιά πνιγμένα μέσα σε καπνοδόχους.

— Είναι επειδή βρέχανε το άχυρο που ανάβανε για να τα κάνουν να κατεβούν, αποκρίθηκε ο κύριος Γκάμφιλντ. Μα δεν υπάρχει τίποτα καλύτερο από μια γερή φωτιά για να τα κάνεις να κατεβαίνουν με τα τέσσερα, κι αν σφιχτήκανε μέσα στην καπνοδόχο, τσακίζονται για να κατεβούν από εκεί όταν η φλόγα τούς ξεροψήνει τις πατούσες...

Η εξήγηση αυτή έκανε τον κύριο με το άσπρο γιλέκο να γελάσει, μα ένα αυστηρό βλέμμα του κυρίου Λίμπκινς τον έκοψε στη μέση. Το συμβούλιο, αφού συζήτησε χαμηλόφωνα, αποφάσισε να μειώσει το ποσό στις πέντε λίρες.

— Είστε πολύ σκληροί για μένα, είπε ο κύριος Γκάμφιλντ.

— Τι κουταμάρα! είπε ο κύριος με το άσπρο γιλέκο. Και χωρίς αμοιβή, αυτή θα ήταν μια καλή δουλειά. Πάρ' τον, ανόητε! Είναι το παιδί που σου κάνει. Έχει ανάγκη από ξύλο. Η τροφή του δε θα στοιχίζει τίποτα, γιατί έχει μάθει να είναι λιτοδίαιτο! Χα! χα! χα!

Συμφώνησαν και ο κύριος Μπαμπλ πήρε την εντολή να οδηγήσει την ίδια μέρα τον Όλιβερ στο δικαστή, ο

οποίος έπρεπε να υπογράψει το συμβόλαιο της μαθητείας. Έβγαλαν από τη φυλακή τον Όλιβερ και για μεγάλη του έκπληξη του φόρεσαν καθαρά ρούχα. Έπειτα ο κύριος Μπαμπλ τού έδωσε ένα πιάτο χυλό και διπλή μερίδα ψωμί, όπως έκαναν τις γιορτινές μέρες. Μπροστά σ' αυτή τη γενναιοδωρία, ο Όλιβερ ξέσπασε σε λυγμούς. Νόμιζε, όχι και τόσο άδικα, ότι τον καλοτρέφανε γιατί αυτό ήταν το τελευταίο του φαγητό.

— Μην ερεθίζεις τα μάτια σου και τα κοκκινίζεις, είπε ο κύριος Μπαμπλ. Φάε καλά και να είσαι ευχαριστημένος που θα πας μαθητευόμενος.

— Μαθητευόμενος;

— Ναι. Οι γενναιοκαρδοί αυτοί άνθρωποι που αναπληρώνουν τους γονείς σου αποφάσισαν να σε στείλουν να μάθεις ένα επάγγελμα, αν και αυτό στοιχίζει στην ενορία ένα σωρό χρήματα. Εμπρός, συνέχισε ο κύριος Μπαμπλ, σκούπισε τα μάτια σου με το μανίκι σου και μην κλαις μέσα στο χυλό σου, είναι κουταμάρα.

Στο δρόμο που πήγαιναν, ο κύριος Μπαμπλ συμβούλευσε τον Όλιβερ να πάρει χαρούμενο ύφος και, όταν ο δικαστής θα τον ρωτούσε αν ήθελε να πάει μαθητευόμενος, να απαντήσει πως ήταν ενθουσιασμένος γι' αυτό. Ο Όλιβερ υποσχέθηκε να συμμορφωθεί, επειδή ο κύριος Μπαμπλ, έστω και χωρίς να το πει, του έδωσε να καταλάβει πως θα είχε φοβερές συνέπειες αν δε συμμορφωνόταν.

Ο Όλιβερ παρουσιάστηκε μπροστά σε κάτι ηλικιωμένους κυρίους με περούκες. Στο πλάι ήταν ο κύριος Γκάμ-

φιλντ, με το πρόσωπο μαύρο από τις καπνιές, και παραδίπλα ο κύριος Λίμπκινς.

— Λοιπόν! είπε ο ένας από τους δικαστές φορώντας τα ματογυάλια του, το παιδί θέλει να γίνει καπνοδοχοκαθαριστής;

— Είναι ξετρελαμένος μ' αυτό το επάγγελμα, εντιμότητα, αποκρίθηκε ο κύριος Μπαμπλ τσιμπώντας στα κρυφά τον Όλιβερ.

— Αυτός είναι ο μάστοράς του; ρώτησε ο δικαστής γυρίζοντας προς τον καπνοδοχοκαθαριστή. Θα τον τρέφετε καλά; Θα τον προσέχετε;

— Ναι, έκανε ο άλλος με μισό στόμα.

— Καλά, καλά! είπε ο δικαστής και, στερεώνοντας τα ματογυάλια του καλύτερα, αναζήτησε την πένα του για να υπογράψει.

Ήταν η κρίσιμη στιγμή για τον Όλιβερ. Αν η πένα βρισκόταν στη συνηθισμένη της θέση, ο δικαστής θα τη βουτούσε στο μελάνι και θα υπέγραφε το συμβόλαιο της μαθητείας. Αλλά η πένα ήταν ακριβώς κάτω από τη μύτη του και την αναζητούσε παντού χωρίς να τη βλέπει. Η ματιά του έπεσε πάνω στο κάτωχρο και συγκινημένο πρόσωπο του παιδιού ακριβώς την ώρα που έπιανε την πένα στο χέρι του.

Σταμάτησε, ακούμπησε την πένα του και κοίταξε τον κύριο Λίμπκινς.

— Παιδί μου, ρώτησε, γιατί είσαι φοβισμένο;

— Πηγαίνετε μακριά του, επίτροπε, μπήκε στη μέση ο άλλος δικαστής ο οποίος αντιλήφθηκε την τσιμπιά που έδωσε ο κύριος Μπαμπλ στον Όλιβερ.

Το παιδί έπεσε στα γόνατα και παρακάλεσε με τα χέρια σμιχτά τους δικαστές να τον ξαναστείλουν στο άσυλο, προτιμώντας, καθώς έλεγε, καλύτερα να τον σκοτώσουν παρά να πάει μ' αυτό τον άνθρωπο που τον έκανε να τρέμει από το φόβο του.

Ο κύριος Μπαμπλ, αγανακτισμένος, σήκωσε τα χέρια του ψηλά.

– Τα συγχαρητήριά μου, Όλιβερ! φώναξε. Απ' όλα τα παλιόπαιδα που γνώρισα μέχρι σήμερα, εσύ είσαι ο χειρότερος.

– Πάψτε, επίτροπε! είπε ο ένας δικαστής κοιτάζοντας αυστηρά τον κύριο Μπαμπλ.

– Ορίστε; Σ' εμένα μίλησε η εντιμότητά σας; ρώτησε ξαφνιασμένος ο κύριος Μπαμπλ.

– Ναι, επίτροπε, πάψτε!

Να προστάζουν έναν επίτροπο να πάψει! Ο κύριος Μπαμπλ δεν πίστευε στ' αυτιά του. Ήταν σαν να αναποδογύριζε ο κόσμος!

– Δεν εγκρίνουμε αυτό το συμβόλαιο μαθητείας, είπε ο δικαστής με τα ματογυάλια, αφού συμβουλευτήκε με ένα βλέμμα το συνάδελφό του.

– Ελπίζω, εντιμότατοι, είπε ο κύριος Λίμπκινς ταραγμένος, πως με την απλή μαρτυρία ενός παιδιού οι εντιμότητές σας δε θα υποπτευθούν το συμβούλιο πως...

– Το συμβούλιο δεν έχει γνώμη πάνω σ' αυτό το ζήτημα, τον διέκοψε ξερά ο δικαστής. Να ξαναπάρετε το παιδί στο άσυλο και να το περιποιείστε καλά. Έχει μεγάλη ανάγκη απ' αυτό.

Την ίδια βραδιά, ο κύριος με το άσπρο γιλέκο διαβεβαίωνε πως το παιδί αυτό όχι μόνο θα κατέληγε στην κρεμάλα, αλλά και θα το διαμελίζανε και θα πετάγανε τα κομμάτια του στα σκυλιά!

Την άλλη μέρα, ο κόσμος μάθαινε πως ο Όλιβερ ήταν ακόμα διαθέσιμος για παραχώρηση κι ότι το άσυλο έδινε δέκα λίρες αμοιβή σε όποιον δεχόταν να τον αναλάβει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Στις μεγάλες οικογένειες, όταν ένας από τους νεαρούς βλαστούς δεν μπορεί να βρει μια συμφέρουσα δουλειά, τον στέλνουν στα καράβια. Το διοικητικό συμβούλιο, ακολουθώντας αυτό το καλό παράδειγμα, αποφάσισε να μπαρκάρει τον Όλιβερ σε κάποιο φορτηγό καράβι, που θα έπιανε επικίνδυνα λιμάνια. Ήταν ο καλύτερος τρόπος για να απαλλαγούν απ' αυτόν. Μπορεί κάποιο βράδυ ο καπετάνιος, για να διασκεδάσει, να τον μαστίγωνε μέχρι θανάτου, ή να του έσπαζε το κεφάλι με κανένα λοστό.

Ο κύριος Μπαμπλ γύριζε στο άσυλο απογοητευμένος. Μάταια είχε αναζητήσει έναν καπετάνιο που να χρειαζόταν για το καράβι του ένα παιδί ολομόναχο στον κόσμο. Στην πόρτα του ασύλου συνάντησε τον κύριο Σόουερμπερ, τον ενοριακό εργολάβο κηδειών. Ήταν ένας ψηλός, αδύνατος άντρας, σφιγμένος σ' ένα κατάμαυ-

ρο κοστούμι, με μαύρες βαμβακερές κάλτσες και μαύρα παπούτσια. Βάδιζε ανάλαφρα καθώς προχώρησε προς τον κύριο Μπαμπλ για να του σφίξει εγκάρδια το χέρι.

– Μήπως τυχόν ξέρετε κανέναν που να θέλει ένα παιδί για μαθητευόμενο; ρώτησε ο κύριος Μπαμπλ. Ένα ορφανό της ενορίας. Ενδιαφέρουσα δουλειά, κύριε Σόουερμπερ, ενδιαφέρουσα! είπε και έδωσε τρία χαρακτηριστικά χτυπήματα στην ανακοίνωση του ασύλου, εκεί όπου με τεράστια γράμματα αναφερόταν η αμοιβή: δέκα λίρες.

– Αχά! έκανε ο εργολάβος. Κι εγώ ήθελα να σας πω, κύριε Μπαμπλ, ότι πληρώνω πολλά για τους φτωχούς.

– Λοιπόν; είπε ο κύριος Μπαμπλ.

– Το λοιπόν, έχω τη γνώμη πως, αφού πληρώνω τόσα γι' αυτούς, έχω και το δικαίωμα να βγάλω κι από λόγου τους κάτι, όταν μπορώ. Έτσι, κύριε Μπαμπλ, θα πάρω αυτό το παιδί για τον εαυτό μου.

Ο κύριος Μπαμπλ άρπαξε τον εργολάβο από το χέρι και τον οδήγησε μέσα. Αφού συζήτησαν για μερικά λεπτά με το συμβούλιο, αποφασίστηκε να πάρει τον Όλιβερ «υπό δοκιμή».

Όταν οδήγησαν τον Όλιβερ μπροστά στους «κυρίους» και του είπαν πως από το ίδιο εκείνο βράδυ θα πήγαινε για βοηθός του εργολάβου κηδειών, έδειξε τόσο λίγη συγκίνηση, που τον αποκάλεσαν αχάριστο και είπαν στον κύριο Μπαμπλ να τον πάρει αμέσως από μπροστά τους.

Ο Όλιβερ μάζεψε τα πραγματάκια του σ' ένα μπογα-

λάκι, κατέβασε το καπέλο του ως τα μάτια και για μια ακόμα φορά, κρατώντας σφιχτά την άκρη του παλτού του κυρίου Μπαμπλ, τον ακολούθησε στο νέο τόπο των μαρτυρίων του.

Ο εργολάβος, που μόλις είχε κλείσει το μαγαζί του, έκανε κάτι λογαριασμούς στο φως ενός κεριού.

– Α! Εσείς είστε, κύριε Μπαμπλ;

– Εγώ, απάντησε ο επίτροπος. Σας έφερα το παιδί.

Ο Όλιβερ υποκλίθηκε.

– Αυτό είναι το παιδί; είπε ο εργολάβος και σήκωσε το κηροπήγιο για να δει καλύτερα. Κυρία Σόουερμπερ, έχετε την καλοσύνη να 'ρθείτε μια στιγμή;

Η κυρία Σόουερμπερ, αδύνατη και με ύφος ανόρεχτο, βγήκε από ένα δωματάκι στο βάθος.

– Αγαπητή μου, αυτό είναι το παιδί του ασύλου που σου έλεγα.

Ο Όλιβερ υποκλίθηκε ξανά.

– Θεέ μου! Πόσο αδύνατο είναι! είπε η γυναίκα του εργολάβου.

– Βέβαια, δεν είναι παχύς, απάντησε ο κύριος Μπαμπλ, αλλά θα δυναμώσει, κυρία Σόουερμπερ.

– Ναι, χωρίς αμφιβολία, απάντησε αυτή, αλλά με δικά μας έξοδα. Εγώ το είπα – δε βγαίνει τίποτε από τα παιδιά της ενορίας, αλλά οι άντρες κάνουν πως τα ξέρουν όλα! Εμπρός, κατέβα, κοκαλιάρη!

Με τα λόγια αυτά, η γυναίκα του εργολάβου άνοιξε μια πλαϊνή πόρτα κι έσπρωξε τον Όλιβερ σ' ένα σκοτεινό και υγρό κελάρι, που το είχαν για κουζίνα. Εκεί καθόταν

μια βρόμικη κοπέλα, με τρύπια παπούτσια και σκονισμένες γαλάζιες κάλτσες.

– Καρλότα, την πρόσταξε η κυρία Σόουερμπερ, δώσε σ' αυτόν το μικρό τα αποφάγια που κρατήσαμε για τον Αζόρ. Δε φαντάζομαι να σιχαίνεσαι, μικρέ...

Ο Όλιβερ, στο άκουσμα πως θα φάει κρέας, έγνεψε «όχι». Του βάλανε μπροστά μια γαβάθα με απομεινάρια. Με τι λαιμαργία ρίχτηκε ο Όλιβερ σ' εκείνα τα αποφάγια, που κι ο σκύλος περιφρονούσε! Σε λίγο είχε καταβροχθίσει τα πάντα.

– Λοιπόν, ρώτησε η γυναίκα παρατηρώντας τον με τρόπο, τελειώσες;

Καθώς δεν έμενε ούτε ψίχουλο, ο Όλιβερ έγνεψε «ναι» με το κεφάλι του.

– Τότε, έλα μαζί μου, είπε η κυρία Σόουερμπερ παίρνοντας μια καπνισμένη λάμπα. Πάμε πάνω. Το κρεβάτι σου θα είναι δίπλα από το γραφείο. Δε σε πειράζει που θα κοιμηθείς ανάμεσα σε φέρετρα, έτσι δεν είναι; Μα και να σε πείραζε, δεν μπορείς να κάνεις αλλιώς!

Ο Όλιβερ, χωρίς να ανοίξει το στόμα του, ακολούθησε τη νέα του κυρία.

Διαβάστε τη συνέχεια στο βιβλίο.